

[Udenrigsministeren]

stemmelse med NATOs dobbeltbeslutning fra 1979, som hidtil har været støttet af et flertal i folketinget?

(Kort bemærkning).

Lasse Budtz (S):

Det er et spørgsmål, som ikke kommer helt bag på mig – jeg kunne måske ligefrem forudse, at det blev stillet.

Socialdemokratiet mener, at det dagsordensforslag, vi har fremsat, holder sig inden for dobbeltbeslutningen. Vi mener f.eks. ikke, at det er i modstrid med dobbeltbeslutningen at forlænge forhandlingerne eller at udsætte en opstilling, når der forhandles, og vi mener desuden, at det udmærket kan tænkes, at dobbeltbeslutningen kan revideres, men det er klart, at vi i dag lægger langt mere vægt på den ene del af dobbeltbeslutningen end på den anden. Vi ønsker foreløbig helt at koncentrere os om den del af dobbeltbeslutningen, der handler om forhandlinger, også fordi der jo er sket en del siden december 1979.

Når vi siger, at vores dagsordensforslag efter vores mening holder sig inden for dobbeltbeslutningen, gør vi det også af hensyntagen til andre, os meget nærtstående lande og andre os meget nærtstående partier, som vi har et meget tæt samarbejde med. Derfor beder vi regeringen om at argumentere inden for dobbeltbeslutningen for de punkter, vi har opridset i vores dagsordensforslag.

Jeg vil gerne tilføje, at da vi i december, tror jeg det var, drøftede infrastrukturprogrammet, skrev vi vist næsten ordret, at det var en beslutning, vi tog indtil videre. Derfor vil det være logisk at fastholde, at den beslutning, vi i dag anmoder flertallet i folketinget om at stemme for, holder sig inden for dobbeltbeslutningen.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg skal først takke for udenrigsministerens usædvanlig fyldige redegørelse, som vi selvfølgelig kan tage til efterretning.

Jeg vil gerne gøre den bemærkning om redegørelsen, at dens omfang vel nok illustrerer, hvor stort det udenrigspolitiske område er blevet for et lille land som Danmark. For få år siden ville en sådan redegørelse have fyldt vel en tredjedel, og så var der

endda punkter i dag, hvor udenrigsministeren nødvendigvis måtte gøre det relativt kort.

Når vi sammenligner med situationen for ti år siden, er det svært at frigøre sig for en følelse af alvor og sorg og bekymring. Vi antog dengang, at Sovjetunionen var ved at falde til ro, og at vi efter afslutningen af Vietnamkrigen nu bevægede os frem mod en vis afspænding. Men Sovjetunionens aggression i Afghanistan, Sovjetunionens engagement i Afrika og i Latinamerika, Sovjetunionens aggression mod Norden, Sovjetunionens adfærd over for og i Polen og Sovjetunionens opstilling af et antal SS-20 missiler i stand til at nå mål overalt i Vesteuropa – alt dette har siden gjort verden til et meget mere utrygt sted, end verden vel nogen sinde tidligere har været. Det, vi skal beskæftige os med, bliver da, hvordan vi sameksisterer med Sovjetunionen og med den kommunistiske verden, som Sovjetunionen jo leder.

Problemet er tungt. Efter den sovjetiske ideologi er fred – varig, virkelig og betryggende fred – ensbetydende med, at det sovjetiske system indføres over hele verden. Sovjetunionen betragter afvisning af Sovjetsystemet som aggression og en samlet vestlig afvisning som en sammensværgelse mod Sovjetunionen. Og Sovjetunionen har desværre næsten dømt sig selv til at være og forblive en stor og truende militærmagt, idet den har besluttet permanent at holde et stort antal lande militært besat. Sovjetunionens rolle som besættelsesmagt gør det desuden vanskeligt at forestille sig den omfattende afrustning, som vi andre nærer et så stærkt og gammelt ønske om.

Det er ikke håbløst at se frem til forandringer i denne tilstand. Vi har erfaring for, at Sovjetunionen, når Vesten handler i enighed og med en blanding af fasthed og smidighed, kan formås til i egen interesse at medvirke til, hvad man måske under ét kunne kalde tillidskabende foranstaltninger. Jeg ser under forudsætning af vestlig enighed håb om, at INF-, START- og CSCE-proceserne kan føre til resultater, men den vestlige enighed er også nødvendig, for hvis Vesten står splittet, vil Sovjetunionen kunne få det indtryk, at den uden modydelse vil kunne opnå noget, som den ved forhandlingsbordet må betale et og andet for.

For, at Sovjetunionen kan inddrages i en afspændingsproces, taler også de voksende